

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№.....
..... 2022 г.

Проект!

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от **акад. Николай Денков**
министър на образованието и науката

Относно: *проект на Решение на Министерския съвет за издаване на държавна гаранция за 2022 г. по Закона за кредитиране на студенти и докторанти*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане проект на Решение на Министерския съвет за издаване на държавна гаранция за 2022 г. по Закона за кредитиране на студенти и докторанти (ЗКСД).

Основната цел на кредитирането на висшето образование е осигуряването на финансова помощ за студентите и докторантите, които не са в състояние да покрият

разходите си за обучение във висшите училища. Едно от условията за избор на висше образование е платежоспособността на обучаващите се лица – способността им да заплатят таксите си за обучение във висшите училища, както и да поемат разходите си за издръжка при раждане или осиновяване на дете по време на следването.

Студентските кредити правят обучението във висшите училища по-достъпно и спомагат за преодоляването на финансовите трудности, пред които са изправени някои младежи или които могат да възникнат по време на следването.

Съгласно разпоредбата на чл. 13, ал. 2 от ЗКСД дългът на студентите и докторантите се гарантира от държавата и представлява задължение на правителството само в случаите, когато Министерският съвет е издал гаранции от името и за сметка на държавата.

Съобразно изискванията на чл. 13, ал. 3 от ЗКСД министърът на образованието и науката участва в преговорите за издаване на държавни гаранции по този закон и подписва от името на правителството споразуменията за издаване на държавна гаранция въз основа на решение на Министерския съвет.

В изпълнение на чл. 13, ал. 4 от ЗКСД с Решение на Министерския съвет № 449 от 11 юни 2021 г. е одобрен максималният размер на новите държавни гаранции, които могат да се издават през 2022 г. от името и за сметка на държавата по ЗКСД.

Одобреният от Министерския съвет максимален размер на новите държавни гаранции, които могат да се издават през 2022 г. по ЗКСД е включен в чл. 70, т.1 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г. Съгласно предвидената разпоредба в закона, в рамките на текущата бюджетна година, Министерският съвет може да издава гаранции от името и за сметка на държавата по ЗКСД в общ размер до 40 млн. лв.

За периода от 01.09.2010 г. до 31.12.2021 г. по ЗКСД са сключени общо 21 876 броя кредити на студенти и докторанти в общ размер на 154 761 862 лв.

В изпълнение на чл. 4, т. 2 от ЗКСД държавата предоставя финансова подкрепа при кредитирането на студентите и докторантите, като погасява кредитното задължение или част от него в случаите, предвидени в този закон – при раждане/осиновяване на второ или следващо дете, при настъпване на смърт на кредитополучателя или при настъпване на трайна неработоспособност. В тези случаи държавата погасява задължението на кредитополучателя към банките, а кредитополучателят или неговите наследници не

дължат връщане на сумата, която държавата е платила на банката. За периода от 2010 г. до 31 декември 2021 година държавата е погасила задълженията на 40 починали кредитополучатели, на 216 кредитополучатели, които са родили второ или следващо дете и на 13 кредитополучатели поради настъпване на трайна неработоспособност. Общият размер на опростените от държавата задължения на кредитополучателите, включващ лихвите и главниците, е 1 935 992,54 лв.

Държавата погасява неизпълнените части от задълженията на кредитополучателите по Закона за кредитиране на студенти и докторанти и при настъпване на предсрочна изискуемост на кредита, в случаите когато кредитополучателите не си погасяват задълженията към банките. Броят на предсрочно изискуемите кредити от 2010 г. до 31 декември 2021 г. е 1 309, в общ размер на 6 615 406,65 лв.

Общият размер на платените от държавата кредити – опростен дълг и активирана гаранция за периода от 2010 г. до 31 декември 2021 г. е 8 551 399,19 лв.

Когато държавата изплати задълженията на кредитополучателите към банките, в нейна полза възниква правото да получи от тях всичко, което е платила за тяхна сметка, заедно със законната лихва от момента на плащането. Вземанията на държавата срещу кредитополучателите са частни държавни вземания и се установяват и събират от Националната агенция за приходите по реда на Закона за Националната агенция за приходите (чл. 14, ал. 4 от Закона за кредитиране на студенти докторанти).

От 2010 г. до 31 декември 2021 г. Националната агенция за приходите е събрала от длъжниците сума в общ размер на 1 869 420,59 лв. – главници, лихви и съдебни разноски, присъдени с изпълнителен лист, от които 1 221 584,59 лв. – главници, присъдени с изпълнителен лист.

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г. са разчетени средства по бюджета на Министерството на образованието и науката за покриване на разходите по опростен дълг и активирани държавни гаранции, издадени по ЗКСД, в размер на 2 млн. лв.

Предложеният проект на Решение на Министерския съвет за издаване на държавна гаранция за 2022 г. по ЗКСД ще обхване системата на висшето образование в Република България, състояща се от 38 държавни висши училища, както и 14 частни висши училища. Право на кредит по ЗКСД имат 102 311 студенти и 1002 докторанти,

които са български граждани, граждани на друга държава – членка на Европейския съюз, на друга държава от Европейското икономическо пространство или на Конфедерация Швейцария, обучаващи се в редовна форма, не са навършили 35 години, нямат придобита същата образователно-квалификационна или образователна и научна степен, не са отстранени и не са прекъснали обучението си.

С проекта на Решение на Министерския съвет за издаване на държавна гаранция за 2022 г. по ЗКСД не се хармонизират актове на Европейския съюз, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското право.

Предложеният проект на Решение не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което към проекта на акт е приложена финансова обосновка по Приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Материалите са съгласувани по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Получените в тази връзка становища, заедно със справка за приетите и неприетите бележки и съображения за това, са приложени към настоящия доклад.

Проектът на Решение на Министерския съвет за издаване на държавна гаранция за 2022 г. по ЗКСД е публикуван на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и е съгласуван по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Направените бележки и предложения са отразени съгласно приложената справка.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация и в изпълнение на чл. 8, ал. 2, т. 2 и чл. 13, ал. 3 от ЗКСД и чл. 70, т. 1 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г., предлагам Министерският съвет да приеме предложения проект на Решение на Министерския съвет за издаване на държавна гаранция за 2022 г. по Закона за кредитиране на студенти и докторанти.

АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ

Министър на образованието и науката